

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი
სამაგისტრო და სადოქტორო პროგრამების ფაკულტეტი
ანგლისტიკა-ამერიკანისტიკის მიმართულება

თამარ ლეთოდიანი

სამაგისტრო ნაშრომი

**მხატვრული ტექსტის სათაური, როგორც ენობრივ-კულტურული ფენომენი,
და მისი ტიპოლოგიური დინამიკა ბრიტანულ ლიტერატურაში**

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი ნინო კირვალიძე

თბილისი 2010

TITLE OF A LITERARY TEXT AS A LINGUO-CULTURAL PHENOMENON AND ITS TYPOLOGICAL DYNAMICS IN BRITISH LITERATURE

S u m m a r y

The present work deals with the linguosemiotic study of titles of literary texts in social-cultural context aiming to reveal those lexical, structural-semantic and stylistic peculiarities that create their genre typicality.

Text Linguistics defines the text as a dynamic lingual sign of the highest rank which should be viewed in the context of communication as an interaction of the author with the reader. Reading a literary text implies adequate perception of the aesthetic information, the author has conveyed in it. It is first of all the title of a literary work that helps the reader to succeed in this process.

The empirical material under study involves the literary works by the British writers of the XVII-XX cc. The research showed that, a title has an essential informative potential conveying the main message of the whole text in a compressed form, so it can be treated as the key concept of the literary work. We consider a title as a special type of foretext, because, from the functionalist viewpoint, a verbal unit of any length, be it a sequence of thematically interrelated sentences, one simple sentence or even one single word, can be defined as a text if it performs a communicative function. Therefore, a title is defined as a foretext of a literary work, indicating an author's communicative intention.

Hence the research of a title of a literary text is of paramount importance and theoretical value for text linguistics and requires a special study. Our choice and actuality of the present work is conditioned by the above-mentioned facts.

We analyzed titles of British literary texts of the XVII-XX centuries via the three-dimensional semiotic model that implies the integration of syntactic, semantic and pragmatic aspects of textuality that enabled us not only to reveal and generalize their structural-semantic and stylistic peculiarities but to consider them in the socio-cultural context of the epoch as well, pointing out typological changes of titles in dynamics.

ს ა რ ჩ ე ვ ი

შესავალი ----- 4

თავი I

მხატვრული ტექსტის სათაურის ლინგვოსემიოტიკური კვლევის თეორიული საფუძვლები.

§ 1. სათაურის ცნება თანამედროვე ლინგვისტურ ლიტერატურაში და მისი კრიტიკული ანალიზი -----	9
§ 2. სათაური, როგორც მხატვრული ტექსტის სემანტიკურ-კომპოზიციური ელემენტი -----	14
§ 3. სათაურის ლინგვისტური სტატუსის განსაზღვრა -----	18
§ 4. კავშირი სათაურსა და ტექსტის შინაარსს შორის -----	20

თავი II

მხატვრულ ტექსტთა სათაურების ლინგვოსემიოტიკური ტიპოლოგია ბრიტანულ ლიტერატურაში

§ 1. სათაურის ტიპოლოგიის პრობლემა ენობრივი ნიშნის სამგანზომილებიან სივრცეში -----	25
§2. მხატვრული ტექსტების სათაურების სტრუქტურული ტიპოლოგია და მისი დინამიკა XVII-XX საუკუნეების ბრიტანულ ლიტერატურაში -----	27
2.1. საკუთარი და საზოგადო სახელები მხატვრულ ტექსტთა სათაურებში -----	28
2.2. სუბორდინაციული და კოორდინაციული სიტყვათშეთანხმებები XVII-XX საუკუნეების მხატვრულ ტექსტთა სათაურებში -----	31
2.3. წინადადება-სათაური XVII-XX საუკუნეების ბრიტანულ პროზაში -----	35

თავი III

სათაური, როგორც ენობრივ-კულტურული ფენომენი, და მისი ტიპოლოგიური დინამიკა მხატვრულ-ესთეტიკურ პარადიგმათა ჭრილში

§1. სათაურის სტრუქტურულ-სემანტიკური ვარირება მხატვრულ-ესთეტიკურ დიაქრონიულ ჭრილში -----	37
§2. სათაური-სიმბოლოს გამოჩენა XIX-XX საუკუნეების ბრიტანულ ლიტერატურაში -----	43
2.1. სათაური-სიმბოლოების კლასიფიკაცია-----	44
2.2. სათაურში წარმოდგენილი სიმბოლოს მრავალჯერადი გამოყენება ტექსტში-----	45
2.3. სიმბოლოები, რომლებიც მხოლოდ ნაწარმოებთა სათაურებშია გამოყენებული -	50
2.4. სათაური-სიმბოლოების პირდაპირი და გადატანითი მნიშვნელობა -----	55
დასკვნები -----	63
გამოყენებული ლიტერატურა -----	68